

FORTIDSMINNEFORENINGEN

Europas eldste aktive forening for kulturvern

Avdeling Agder

Arendal 16. november 2022

Farsund kommune,
Postboks 100
4552 Farsund

Deres ref. BYGG-22/00195-2

Klage på rivingstillatelse for Storgaten 19 i Farsund.

Det henvises til rivingstillatelse datert 13.10.2022 for Storgaten 19 i Farsund.

Det henvises også til Agder fylkeskommunes klage der de ber om at klagefristen forlenges ut november. Jeg antar at fylkeskommunens ønske er imøtekommet.

Storgaten 19 i Farsund er en praktfull sveitserstilvilla i to og en halv etasje, sentralt og meget iøynefallende plassert i byens historiske kulturmiljø. Eldre bilder viser bygningen med polykrom utvendig maling og mange fine utskjæringer. Første etasje er oppført i mur, mens etasjen over er i tre. Dette er en typisk løsning i det skrånende terrenget i Farsund sentrum. Bygningen er en viktig del av kulturmiljøet i Farsund sentrum, og den må selvfølgelig bevares! Den var bebodd inntil 2021.

I Farsund kommunes nabovarsel med beskrivelse av tiltaket fremmes det en påstand om at bygningen er i dårlig stand og *skal rives på grunn av sin tilstand og av hensyn til sikkerhet*. Dette stikk i strid med de realiteter enhver ærlig og erfaren bygningshåndverker ville kunne forsikre seg om ved å betrakte bygningen. Om påstandene om tilstand og sikkerhet var korrekt ville det være katastrofalt for alle byer med trebebyggelse! *Konklusjonen er: Søkers opplysninger om bygningen er ikke i overensstemmelse med de faktiske forhold og rivingstillatelse skulle derfor ikke vært gitt.*

At en utbygger og tiltakshaver beskriver gode, solide, tradisjonelle bygninger fra tidlig 1900-tall - med en smule behov for utvendig vedlikehold - som rivningsklare, og argumenterer med tilstand og sikkerhet, har vi i Fortidsminneforeningen sett altfor mange ganger; det er et gammelt og dårlig triks som vi tar sterkt avstand fra. Det blir da ekstra opprivende å lese i saksdokumentene at kommunens folk – før den opprinnelige klagefristen var utgått – gikk i gang med å rive bygningen innvendig! Takket være observante naboer ble arbeidet stoppet. Dette vitner om manglende respekt for korrekt saksbehandling. *I en sak hvor kommunen har alle roller, som eier av et objekt, tiltakshaver og vedtaksgivende myndighet bør det selvfølgelig utøves den aller største oppmerksomhet for at alt skal gå korrekt for seg.*

Det at man tenker seg å bygge et parkeringshus på tomta står fram som den reelle argumentasjonen for rivning. Enn 27 år gammel reguleringsplan legges til grunn. Kulturminnevern var enda en øvelse kommunen utøvte med forsiktighet, og bilene måtte ha plass. Bygningen burde vært regulert til bevaring for 27 år siden, men slik gikk det ikke. Storgaten 19 ble den gang ofret for framtidig plassering av et parkeringshus som man regnet med det ville være behov for. (Om dette gjaldt en byggesak ville en slik reguleringsplan for lengst være utgått på dato.) I mellomtiden har samfunnets syn på kulturmiljøer slik vi finner dem i Farsund sentrum endret seg! Alt skal ikke lenger legges til rette for biler og biltrafikk. Farsunds beboere hevder dessuten at det ikke er behov for parkeringshus. Å rive en praktfull sveitserstilbygning som er nesten 120 år gammel og i god stand for å bygge et parkeringshus som det kanskje ikke er behov for – det er å gå baklengs inn i framtida.

I dag skal det tas hensyn til miljø. En SINTEF-rapport fra 2020 viser at de miljømessige gevinstene ved oppgradering av eksisterende bygninger er store sammenliknet med nybygging. Utslippene ved rehabilitering utgjør under halvparten av utslippene ved nybygging. Vi bør alle være for rehabilitering/restaurering av hus for å nå fastsatte klimamål.

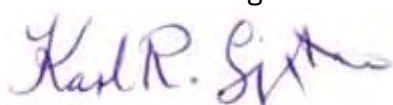
Riksantikvarens NB!-register omfatter de sentrale deler av Farsund sentrum. I dette området ønsker Riksantikvaren at alle historiske bygninger skal bevares. I likhet med mange andre sentrale bystrøk er Farsund sentrum et kulturmiljø av nasjonal interesse. Det bør man være stolt av i Farsund!

Farsund kommune har mange kulturminner – med stor tidsdybde – og kommunen har en god kulturminneplan. Kommunen har også fått utarbeidet et verdifullt og innholdsrikt dokument om Farsunds byggeskikk. Farsund er med rette betegnet som en interessant «kulturminne-kommune». Denne episoden med Storgaten 19 bør sees på som et arbeidsuhell.

Konklusjonen bør være at Farsund bør ta Riksantikvarens NB!-register på alvor og lage en ny reguleringsplan for denne del av Storgata. I denne planen gis Storgaten 19 status som bevaringsobjekt. I saksdokumentene går det fram at da kommunen ervervet bygningen var det også private som ønsket å kjøpe bygningen og sette den i stand og bruke den til kombinasjon av næring og boligformål. Dette er fortsatt en bygning som kan vernes gjennom bruk.

Med vennlig hilsen

Fortidsminneforeningen avdeling Agder

Karl Ragnar Gjertsen

Styreleder

Kopi: Agder fylkeskommune